

FORSYNINGER I DANMARK

VAND

2023

**FOKUS PÅ
PESTICIDER
SKAL REDDE
FREMTIDENS
DRIKKEVAND**

**Spar på
forbruget
i driften**

- det betaler sig!

Hvad betyder den nye
bogføringslov for
dit vandværk

**Få tjek på
kommunikationen**

Kan vi styre PFAS-strømme i danske renselanlæg?

INDHOLD

Fokus på pesticider skal redde fremtidens drikkevand

Side 4-6

Kan vi styre PFAS-strømme i danske renselanlæg?

Side 8-9

Spar på forbruget i driften – det betaler sig!

Side 10-11

Hvad betyder den nye bogføringslov for dit vandværk

Side 13

Få tjek på kommunikationen

Side 14-15

UDGIVER

JS Danmark A/S

SALG OG PRODUKTION

JS Danmark A/S

UDGIVET

Sommer 2023

FORSIDEFOTO

Hofor Marbjerg Vandværk

Beder Vandværk – fotograf: Martin Schubert

Gå direkte
til online-
magasinet her

JS Danmark har bestræbt sig på at udøve en effektiv kontrol med rigtigheden af de oplysninger, som indeholdes i dette magasin. Måtte der mod forventning være fejlagtige informationer i publikationen, kan JS Danmark ikke gøres økonomisk ansvarlig herfor.

Undgå kontaminering med en **Aquasafe Tilbagestrømssikring** fra Danvan - sikring af dit og vores drikkevand

Som vandværk, vandforsyning, spildevandsforsyning m.m. har man et lovpligtigt ansvar for at holde drikkevandet rent og fri for bakterier, ligesom man som virksomhed har erstatningspligt, hvis der løber vand fra virksomheden tilbage til vandværket.

Aquasafe anvendes typisk, hvor der kræves teknisk vand, såsom:

- Hos vandværker, rensningsanlæg, kemiske industrier osv.
- Ren-spuling af afløbsledninger
- Spuling og rengøring af sanitetsudrustning
- Spuling og rengøring af landbrug, gartnerier, mejerier, kloakmestre, bilvaskeanlæg m.fl.

Vores Aquasafe er med frit luftgab og er VA-godkendt til kategori 3-5, i henhold til DS/EN 1717.

Den er dansk produceret, nem at installere og med en forholdsvis kort leveringstid.

UNDGÅ ULYKKER OG DYRE ERSTATNINGER med en Aquasafe fra Danvan.

Automation / styringsløsninger

ALT kan automatiseres – alle processer, alle dele og alle arbejdsgange. I kan få automation, så alt forløber præcis, som I har behov for i jeres virksomhed. Automation er skræddersyede løsninger til at automatisere simple, regelbaserede processer med mange gentagelser.

Danvan kan hjælpe med komplette løsninger til industrien med produktionsudstyr og maskiner. Det gælder både store og små projekter af varierende kompleksitet.

Vi har erfaring med design af el-tavler samt integrering af innovative el-løsninger i udvikling af specialmaskiner og produktionsudstyr.

Microprocessorbaseret med display, der viser alarm og væskniveau

130 L vandtank

Flow + tryksensor / frekvensomformer. Alarmer på oversvømmelse eller tørkørsel

Magnetventilstyret vandtilførsel

Kapacitet afgang: 5/10 m³ (Aquasafe 05 / Aquasafe 10)

Grundfos-pumpe

Afgangstryk: 1-4 bar

AQUA
SAFE

Fokus på pesticider skal redde fremtidens drikkevand

Grundvandet er påvirket af årtiers brug af pesticider og biocider. Øget rensning og fokus på grundvandsparker er en del af løsningen for at sikre rent vand. Klimaforandringer med mere tørke om sommeren presser samtidig vandselskabernes forsyning af vand.

Af Anne Kathrine S. Rosener

Tirsdag d. 6. juni i år var en varm sommerdag med en temperatur flere steder på 25 grader. Det var en af mange varme dage i juni, DMI udsendte varslere for tørke og hedebølger i hele landet, og flere kommuner opfordrede borgerne til at begrænse vandforbruget. Klimaforandringer med våde vintre og tørre somre er allerede til at se.

"Ser vi på mængden af vand, viser fremskrivninger af vejret, at vi får mere vand især om vinteren. Det er godt for opfyldning af grundvandsmagasinerne, og selv i en tørke har vi som udgangspunkt vand nok," siger seniorforsker Torben Sonnenborg, GEUS (De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland).

Men selv med udsigt til rigelige mængder vand kan sommertørke betyde, at vandværkerne må opfordre borgerne til at spare på vandet. I DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening) forklarer seniorkonsulent Claus Vangsgård, at

især de mindre vandværker kan opleve et pres.

"Det koster noget, når alle vander have, og forbruget stiger med 20-30 %. Så bliver det enkelte vandselskabs kapacitet presset. Især de små selskaber," siger han og forklarer, at tørken også kan øge problemer med nedsivning af pesticider.

"Om sommeren, når jorden meget tør, øges mulighederne for sprækketransport. Sprøjtemidler siver normalt ned fra overfladen gennem jordlagene med 1-2 meter om året, men tørkesprækker kan i forbindelse med en kraftig nedbørshændelse betyde, at sprøjtemidler kan transporteres mange meter ned i jorden på et enkelt døgn."

Pesticider er det store problem for grundvandet, mens andre stoffer fra andre kilder, f.eks. PFAS, spildevand og lossepladser, også kan blive problematiske for det rene drikkevand.

"Ser vi på grundvandets kvalitet, så har vi store problemer med pesticider. Det er klart det største problem. Der bliver målt høje værdier i grundvandsmålinger," siger Torben Sonnenborg, GEUS.

”Vi skal beskytte vores drikkevand, så vores børn og børnebørn også i fremtiden kan nyde rent vand direkte fra vandhanen.”

Miljøminister Magnus Heunicke

Akutplan for udsatte boringer

Den 6. juni var netop dagen, hvor miljøminister Magnus Heunicke (S) udsendte regeringens akutplan for stop af sprøjtegifte ved boringsnære beskyttelsesområder, BNBO.

Hidtil har det været frivillige aftaler mellem vandværker og landbrug at beskytte BNBO mod sprøjtegifte, men ifølge Miljøministeriet var det kun lykkedes at beskytte 9 % af de berørte område. Nu skal kommunerne kunne udstede forbud mod at bruge sprøjtemidler i de sårbare områder.

Miljøminister Magnus Heunicke udtalte i en pressemeddelelse om akutplanen, at:

”Vi skal beskytte vores drikkevand, så vores børn og børnebørn også i fremtiden kan nyde rent vand direkte fra vandhanen. Derfor vil vi fremlægge lovforslag om påbud om stop for sprøjtning de steder nær drikkevandsboringerne, hvor der er risiko for, at sprøjtemidlerne ryger ned i vores grundvand.”

Ud over de boringsnære områder peger akutplanen også på behovet for udpegning og beskyttelse af grundvandsparker. Et pilotprojekt på Fyn skal sætte gang i processen med at kortlægge Danmarks grundvand.

”Grundvandsparkerne bliver områder med høj beskyttelse. Det kan eventuelt være økologisk landbrug, skovrejsning eller natur,” siger Claus Vangsgård, DANVA.

Det truer grundvandet

Vores rene drikkevand er især truet af mange årtiers brug af pesticider og biocider. Stofferne omdannes til nedbrydningsprodukter, og på trods af store screeningsprogrammer er der endnu ikke det fulde overblik over pesticidstoffer i grundvandet.

Ny viden om skadevirkninger kan betyde, at flere stoffer får nye grænseværdier, og at vandselskaber må finde nye metoder til at rense vandet.

← Fortsat fra side 5

Fortidens pesticider truer

Hvert kvartal opdaterer GEUS en oversigt over pesticider og PFAS i vandværkernes borer.

"Kvartalsopgørelsen i foråret 2023 viste, at der var pesticidrester i 50,3 % af de borer, og 13 % var over grænseværdien," siger seniorforsker Anders Johnsen, GEUS, der står for opgørelserne.

Langt de fleste af stofferne er i dag forbudte og stammer fra pesticider og biocider fra landbrug, befæstede arealer i byer eller i udendørs maling og træbeskyttelse.

"Faktisk er pesticidstoffernes mange forskellige anvendelser årsag til, at de findes så udbredt i grundvandet," siger Anders Johnsen og uddyber:

"Selv om de pesticider og biocider, der bruges nu, har været gennem en skarpere godkendelse, skal man alligevel være forsigtig, da nedsivning

i dag vil kunne påvirke grundvandet i mange årtier."

En anden udfordring er, at vi hele tiden får ny viden om stofferne. Som med PFAS, hvis sundhedsrisici er større end først antaget, og grænseværdierne for drikkevand dermed er sat ned.

"Der er et stort behov for et større overblik over omfanget og de potentielle kilder til PFAS i grundvandet" siger Anders Johnsen.

Andre stoffer kan også vise sig at være sundhedsskadelige. De kan komme fra spildevand eller nedsivning fra lossepladser. Anders Johnsen nævner som eksempel, at EFSA, Den Europæiske Fødevarerautoritet, for nylig er kommet med en ny melding om tålegrænsen for industristoffet bisphenol A, der blandt andet bruges på indersiden af konservesdåser og i nogle typer plastflasker.

Pilotprojekter for renere drikkevand

Med PFAS som aktuelt eksempel kan ny viden og ændringer i grænseværdier presse på for nye metoder til at rense drikkevandet.

Kulfiltrering, nanofiltrering og ionbytningsteknologi er nogle af metoderne.

Der er pilotprojekter i gang flere steder, ligesom der tales om at dele vandet op i drikkevand og industrivand. Det er endnu kun på idéstadiet, men kunne betyde, at vand i dårlig kvalitet kunne bruges i nye anlæg til grøn energi eller i industrien.

Rensning af drikkevand

Vandselskaberne ser altså ind i en fremtid med dels stigende mængder af reststoffer fra fortidens brug af især pesticider, og dels den ukendte faktor, at ny viden om sundhedsrisici kan stille skarpere krav til grænseværdier i drikkevandet.

Claus Vangsgård, DANVA, understreger, at man derfor må undgå at introducere nye trusler til grundvandet. For eksempel bør man ikke køre spildevandsslam ud på indvindingsområder.

For at sikre drikkevand, der overholder grænseværdierne, blander mange vandselskaber vandet fra borerne for at fortynde indholdet af de skadelige stoffer.

"Der er også nye teknologiske løsninger, og vi kommer uden tvivl til at bruge nogle af dem i perioder. Man skal bare ikke glemme, at der også er en omkostning ved det. Både i anskaffelse og drift, men også i forhold til restprodukter og CO2-aftryk," siger Claus Vangsgård.

Blandt de mere avancerede rensemetoder er nanofiltrering, mens kulfiltrering er mere udbredt og ikke så dyr.

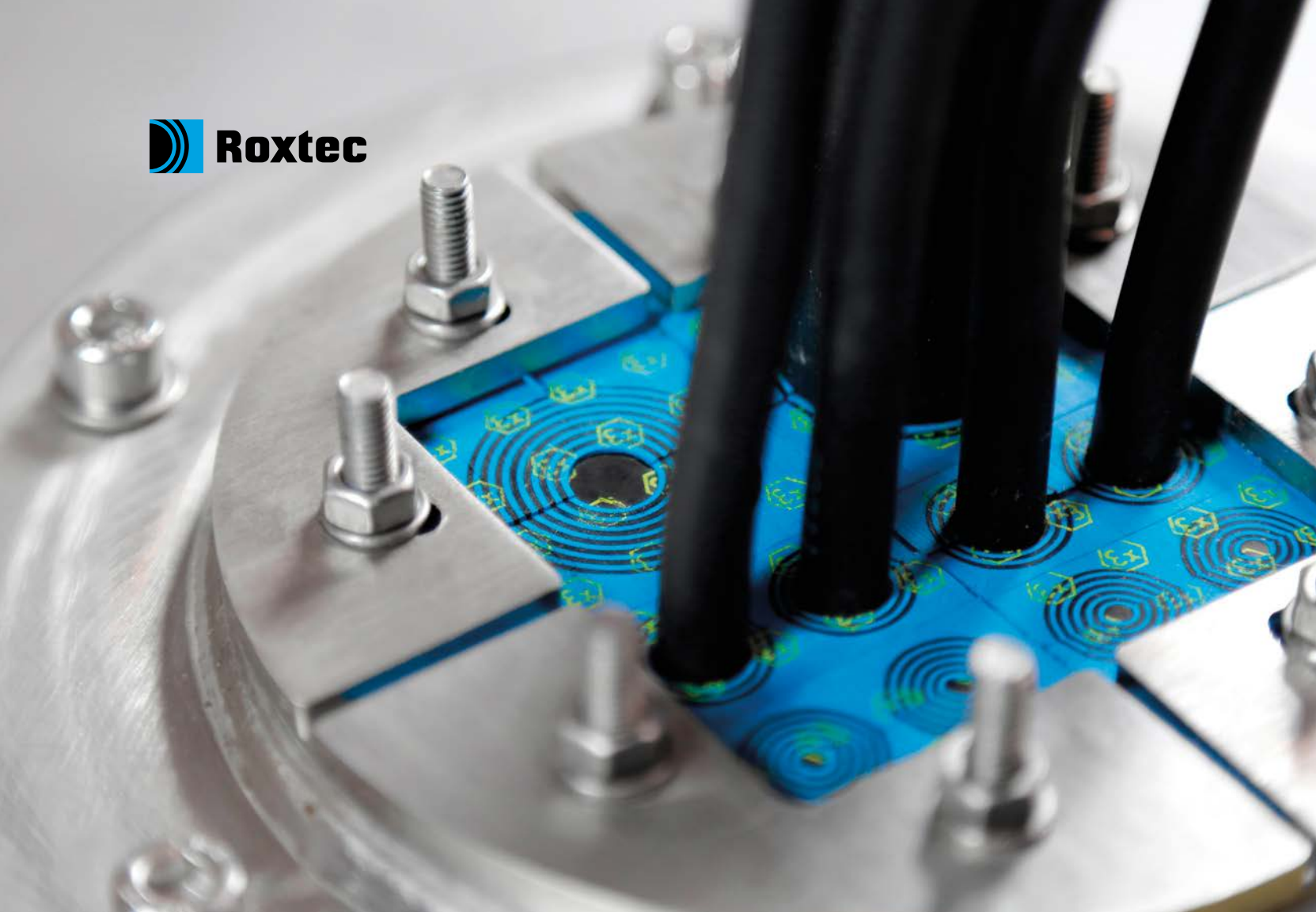
"I Danmark har vi en målsætning om, at drikkevandet skal være baseret på rent og urensat grundvand, så af den grund er de mere avancerede rensemetoder ikke et mål i sig selv," siger Claus Vangsgård.

Den aktuelle forurening med PFAS er et eksempel på et akut behov for at finde en løsning på at rense drikkevandet.

"Vi har set HOFOR været meget aktive i test, og også på Fanø er de i gang med mere avanceret ionbytningsteknologi," siger Claus Vangsgård.

Både fra DANVA og i GEUS er forventningen, at vandforsyningen vil opleve et stigende problem med pesticider i en årrække, indtil de skarpere krav til sprøjtemidler og indsatsen med blandt andet grundvandsparker slår igennem.

Opnå sikker og stabil drift

Benyt Roxtec kabel- og rørtætninger for at forhindre blanding af gasser. Undgå eksplosionsfare i overensstemmelse med ATEX-direktivet.

- Tætning imod vand, brand og gas
- Beskyttelse mod tryk og eksplosion
- Stærk sikring imod skadedyr og gnavere

Kan vi styre PFAS-strømme i danske renselanlæg?

I dag må renselanlæg betale en dyr forbrænding, når der er PFAS i slammet. Et VUPD-støttet projekt skal nu belyse, om det er muligt at styre PFAS-strømmene ved hjælp af fældningskemikalierne.

Af Carsten Gottlieb

PFAS-stofferne har skabt utryghed hos vandforbrugerne, og de skaber samtidig ekstraudgifter hos de renselanlæg, som måler PFAS i deres slam.

Nu skal et forsøgsprojekt afprøve, om det er muligt at isolere PFAS i en enkelt fraktion på renselanlægget, så man dermed kan nøjes med at oprense en fraktion og således både redde miljøet og spare anlægget for dobbelt besvær og udgifter med håndteringen af de giftige fluorstoffer i flere fraktioner.

"Projektet er relevant for alle spildevandsværker, for vi har brug for at få den bedst mulige forståelse for, hvad der sker med PFAS i en rensningsproces," siger Rikke Markfoged, Teknologisk Institut, som er projektleder for projektet "PFAS-strømme i danske renselanlæg – tekniske styringstiltag til fordeling mellem slam og vand", der er støttet med 908.900 kroner fra VUPD-fonden.

Rikke Markfoged er ph.d. i vand og bioteknologi, og det var hendes idé at bede VUPD-fonden om at støtte projektet, som ud over Teknologisk Institut har deltagelse af hovedansøger Thisted Vand, Samn Forsyning i Horsens, Energi Viborg Vand, FORS og teknologileverandøren Dankalk.

Hvor kom PFAS fra?

Men idéen havde sit udspring et andet sted. Nærmere betegnet hos hoved-

ansøgeren Thisted Vand, hvor driftschefen lagde hovedet i blød, da han havde svært ved at forklare den måde, PFAS-stofferne opførte sig på i hans eget renselanlæg.

I Hanstholm lavede de A-slam, som kunne køres direkte ud på marken, men så viste en måling, at vandet lå 600 % over grænseværdien for summen af fire PFAS-forbindelser. Det gav i 2022 en betydelig ekstraudgift, at slammet i stedet måtte bortskaffes på Thisted Kraftvarmeværk.

Driftschef Jesper Odder iværksatte en opsporing af forureningskilden, men blev overrasket over, hvad han fandt.

"I vores spildevandsanlæg har vi to forskellige indløb; det ene fra industri og det andet fra byen. PFAS blev målt i byslammet, men vi kunne ikke finde PFAS i vandet fra byindløbet. Til gengæld passede PFAS-værdierne med indløbet fra industriområdet," siger Jesper Odder.

"Det overraskede mig meget, at PFAS bevægede sig så uforudsigeligt i vores system. Jeg havde troet, vi fandt de langkædede fluorstoffer i slammet."

En elektrisk ladning

Jesper Odder gik og grublede over problematikken i weekenden, og han kom i tanke om, at de polymerer, som tilsættes spildevandet for at flokkulere slammet i spildevandet, har en elektrisk ladning. PFAS er også elektrisk ladet, og da driftschefen foretog nogle ana-

lyser af forløbet på hans spildevandsanlæg, så det ud til, at den elektriske ladning påvirker, hvordan PFAS bevægede sig i anlægget.

"På det tidspunkt begyndte jeg at føle, jeg havde brug for ekstra rådgivning. Jeg kontaktede Anders Hansen fra DANVA, som sendte mig videre til en seniorprojektleder ved Teknologisk Institut. Da hun hørte om min teori, anbefalede hun, at vi lavede et VUPD-projekt," fortæller Jesper Odder.

Seniorprojektlederen var Rikke Markfoged, og ved hendes mellemkomst blev der sammensat et projekt med seks deltagere.

Spildevandsanlæg i Horsens, Viborg og Roskilde blev inddraget, fordi de har et andet indløb og en anden type spildevand, end man har i Thisted. Dankalk bidrager som leverandør af fældningskemikalier, og Teknologisk Institut står for viden, dokumentation og projektledelse.

"Det spørgsmål, som startede projektet oppe i Thisted, var, om PFAS' vej gennem rensningssystemet påvirkes af de kemikalier, vi tilsætter. I projektet har vi udvidet målsætningen, så vi simpelthen undersøger, hvilken vej PFAS vælger gennem et anlæg. Hvad er det egentlig, der sker? Kan vi styre det?" siger Rikke Markfoged.

Relevant for alle spildevandsanlæg

Eftersom der ikke er vedtaget love endnu i hverken Danmark eller EU om,

En markant udgift

PFAS-forbindelser er svære for naturen at nedbryde, fordi de består af meget lange kæder af fluor-stoffer. Ved forbrænding over 800 grader kan de langkædede forbindelser nedbrydes til mindre forbindelser.

For et renseanlæg koster forbrænding ca. 1.000-1.400 kroner pr. ton slam. Til sammenligning koster det 250-450 kroner at køre det ud på marken.

Thisted Vand producerer **6.000-7.000 ton** slam om året.

hvis vi skal måle og begrænse PFAS i vores vand, er det også vigtigt at indsamle så megen viden som overhovedet muligt.

Prøverne bliver taget på en smart måde ude i spildevandsanlæggene, og derefter videre til analyse i laboratoriet. Sideløbende bliver der eksperimenteret med at udarbejde en pålidelig løsning til Thisted Vand.

"Det bedste resultat, projektet kan give, er at vi for første gang kan lære, hvordan PFAS-stofferne fordeler sig på et renseanlæg, og at vi kan skabe en præcis og pålidelig metode til at styre forskellige typer af PFAS inde på anlægget. Det mindste resultat, man kan regne med, er at det kun er nogle enkelte typer af PFAS-forbindelser, som vi kan styre", siger Rikke Markfoged.

"Det her projekt er relevant for alle spildevandsanlæg, som har eller potentielt får PFAS i indløbsvandet.

Med resultaterne fra dette projekt forventer jeg, at renseanlæg kan bidrage til at holde PFAS ude af naturen, så mennesker ikke indtager PFAS med fødevarer."

Stor interesse i Thisted

I Thisted er driftschef Jesper Odder spændt på at se et resultat. Punktkilden til Thistedes PFAS-kontaminering er, i modsætning til de andre projektdeltagere fra Viborg, aldrig blevet fundet. Der var i Thisted tale om PFOS, som bl.a. kan stamme fra brandskum, rengøringsmidler og stål- og fødevarerproduktion.

"PFAS har fyldt meget i debatten her hos os. Ved årsskiftet faldt værdierne ganske vist kraftigt, men når vi ikke kender kilden, kan vi ikke sige hvorfor. Så vi håber bestemt, at VUPD-projektet kan gøre os bedre til at isolere PFAS i rensningsprocessen," siger Jesper Odder. 💧

www.pcdrill.dk

Specialister gennem 5 generationer

Brøndborervej 1 ■ 7840 Højslev ■ 9753 5222 ■ pc@pcdrill.dk

- Brøndboring
- Drift og service af vandforsyninger
- Renovering af vandværker
- Opbygning af nyt vandværk
- Jordvarme
- ATES-anlæg

Spas på forbruget i driften

det betaler sig!

Henrik Petersen
Danske Vandværker

Af Kristine Buske

Klima, miljø, stigende energipriser og inflation. Der er mange grunde til at spare på energiforbruget i dag. Henrik Petersen er teknisk rådgiver hos Danske Vandværker. Han oplever, at de danske vandforsyninger er meget opmærksomme på at holde omkostningerne nede lige nu. Både for at minimere omkostningerne – men også for at minimere klimaaftrykket.

”For vandforsyninger er det vigtigt at signalere, at de tager del i den grønne omstilling. Det fylder meget hos dem. Vi kan blandt andet se det på deres indkøb, at produkterne er fabrikeret ordentligt og ofte dansk. Der er også flere, der overvejer at investere i flere grønne løsninger som solceller for at begrænse energiforbruget. Men der

De høje priser på strøm kan også mærkes hos vandforsyningerne. Samtidig er den grønne omstilling blevet en uundgåelig del af hverdagen. Heldigvis er der flere steder, du kan spare på energien. Danske Vandværkers tekniske rådgiver guider dig her.

er mange andre ting, du kan gøre,” fortæller Henrik Petersen.

Start med pumperne

Hvis du vil spare på energiforbruget, er et godt sted at starte at kigge på forsyningens pumper. De står nemlig for cirka 75 % af den strøm, som bliver brugt på en vandforsyning. Det gælder både de pumper, som pumper grundvand fra borerne ind til værket, og de pumper, som pumper vandet ud til forbrugerne.

”Kig efter, om pumperne er forældede eller overdimensionerede – det gælder især for ældre vandværker, at de kan have pumper, som er for store. Pumper i den rette størrelse kan halvere forbruget, så vand ikke går til spilde. Det kan også være en fordel at investere i en frekvensformer, så flere pumper kan anvendes på samme tid. Det er også med til at øge driftssikkerheden. Eller du kan spare på strømmen på

pumperne om natten, hvor danskerne bruger mindre vand,” forklarer Henrik Petersen.

Den øvrige drift

I driften er der mange andre tangenter at spille på. Du kan for eksempel kigge på, om slangen til trykluftholder holder tæt, så den ikke skal være på overarbejde og risikerer at lukke unødigt luft ud. Sørg for, at ventilerne i ledningsnettet er helt åbne. Hvis de er lukkede, skal pumperne bruge mere energi for at holde tryk. Kig også på din nødgenerator. Nogle nødgeneratorer skal være forvarmet til en høj temperatur 24/7, og her kan det være en god idé at udskifte generatoren for at minimere energiforbruget. Sørg desuden for, at råvandsledningerne er rensede, så der ikke ophobes okker i rørene, som skaber modstand, når vandet bliver pumpet op fra borerne.

”Et andet råd er at udskifte el med

5

gode råd til at sænke energiforbruget

1. Hvor mange ressourcer har du?

Du kan ikke gøre alt på én gang, så start der, hvor der er ressourcer og tid lige nu.

2. Lav en plan

En plan sikrer, at der kommer handling bag de gode idéer. Tænk planen for energiforbedringerne ind i det årlige budget.

3. Start med pumpedriften

Pumperne står for 75 % af forsyningens energiforbrug. Optimering af pumperne er derfor noget, som virkelig batter.

4. Lidt har også ret

Det er ikke kunne ændringer i driften, som gør en forskel. Små justeringer som udskiftning fra lysstofrør til LED eller energibesparelser på it-udstyr har også betydning.

5. Inddrag forbrugerne

Oplys forbrugerne om jeres arbejde med energiforbedringer på jeres hjemmeside og de sociale medier. Transparens er vigtigt, og dermed ved forbrugerne, at I gør, hvad I kan for at holde vandtaksterne nede.

solceller, som mange værker allerede kigger lidt på,” siger Henrik Petersen.

Lidt har også ret

Det er ikke kun i selve driften, du kan lave justeringer. Du kan også lave små ændringer som at udskifte lysstofrør til LED-lys, sætte energibesparere på it-udstyr og slukke helt for computere om natten i stedet for at have dem på standby.

”Gør op med dig selv, hvor mange ressourcer, du har. Du kan ikke klare det hele på én gang, så læg en plan,

som du tænker ind i det årlige budget, og tag en enkelt ting ad gangen. Jeg anbefaler at starte med pumpedriften, fordi det batter mest. Men det kan lige så godt være at starte med en enkelt pumpe eller to,” anbefaler Henrik Petersen og tilføjer:

”Mit hovedmantra er sund fornuft. Det kommer du langt med.”

Inddrag forbrugerne

Selv om bestyrelse, ledelse og driftsmedarbejdere er hovedspillerne, når det kommer til at minimere energifor-

trykket, er der en vigtig spiller mere: forbrugerne. Forbrugerne skal med på holdet, hvis du vil lykkes.

”Når du optimerer driften og forsyningssikkerheden, gælder det lige så meget om at holde taksterne nede for forbrugerne. Tidligere holdt vandforsyningerne tætte med de tiltag, de lavede. Nu er det mere normalt at dele sine erfaringer. Sørg derfor for at være transparent og dele arbejdet med energiforbedringer på din hjemmeside og sociale medier for at involvere forbrugerne. Deres opbakning er vigtig.” 💧

Denne Interaktive Brochure er designet og leveret af **JS Danmark**

JS/DANMARK
www.jsdanmark.dk

Vi kender jeres branche

Mange danske forsyninger har allerede valgt IntraNote.

Derfor har vi unik viden og dyb forretningsindsigt om digitalisering af lige netop jeres arbejdsgange.

Læs mere på www.intranote.dk/loesninger/brancher/forsyninger

INTRANOTE

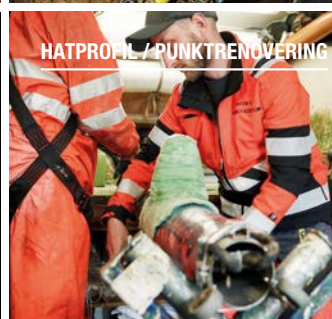
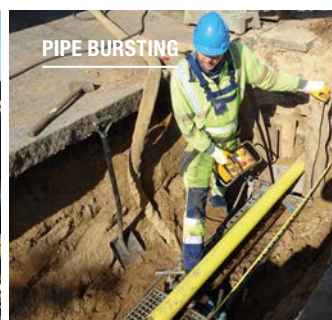
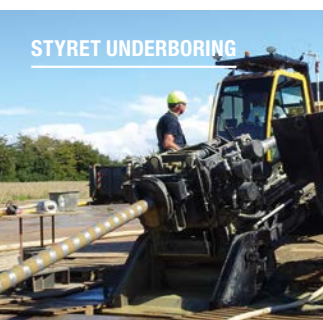
Vi er eksperter i præcisionsarbejde under jorden

villypoulsen.dk

VP Villy Poulsen sætter nye standarder inden for:

- Styrbar boring
- Pilotrørsboring
- Pibe bursting
- TV-inspektion
- Hatprofiler
- Strømpeforing UVR og STIK
- Brøndrenovering
- Tætning for grundvandsindsivning

Hvad betyder den nye bogføringslov for dit vandværk?

Digitalisering og automatisering bliver fremover nøgleordene, når du skal bogføre vandforsyningens regnskab. Vi har samlet et overblik over de nye krav her, så du kan blive klædt på – og komme på forkant med reglerne.

Af Kristine Buske

Den nye bogføringslov er allerede godt i gang, og første etape trådte i kraft 1. juli 2022. Den handler om, at alle danske virksomheder skal beskrive procedurer for bogføring og opbevaring af regnskabsmaterialet, samt hvilke medarbejdere der er ansvarlige for arbejdet.

Derudover gælder dette alle virksomheder:

- De eksisterende regler for bogføring gælder fortsat.
- Der er krav om, at der skal foretages de nødvendige afstemninger for at sikre et opdateret grundlag for lovpligtige indberetninger om moms, skatter, afgifter og evt. årsrapporter, som foreligger på det tidspunkt, hvor indberetningen foretages.
- Definitionen af regnskabsmateriale omfatter nu også ledelsesberetningerne samt skøn og vurdering foretaget i årsrapporten.

- Der vil være en skærpet kontrol af bogføringskravene, og bødeniveauet for overtrædelse er hævet fra 10.000 kr. og op til 1,5 mio. kr.

De, der er omfattet af næste etape

I den nye lov indgår krav om at benytte et digitalt bogføringssystem, som er godkendt af Erhvervsstyrelsen. Kravet er dog udskudt til ubestemt tid, og det kan derfor være en god idé selv at holde øje med kravet gennem din nuværende udbyder af dit bogføringssystem eller på erhvervsstyrelsen.dk.

Den første gruppe, som bliver berørt af kravet om digital bogføring, er regnskabsklasse B, C, og D. Det vil tidligst ske 1. januar 2024.

De, der kan vende lidt endnu

Mindre vandværker i regnskabsklasse A kan tage det lidt mere med ro. De bliver først omfattet af kravet om digital bogføring tidligst 1. januar 2026.

De, der ikke bliver berørt

Kravet om digital bogføring vil dog ikke gælde for vandværker, der:

- ikke er omfattet af bogføringspligt.
- ikke har haft en nettoomsætning på 300.000 kr. på to af hinanden følgende år.

Hvad er formålet?

Den nye bogføringslov skal sikre digital bogføring, digital opbevaring af bogføring og bilag og automatisk løbende digitale sikkerhedskopier af bogføring og bilag. For at sikre dette skal alle bogføringssystemer, der markedsføres i Danmarks, anmeldes til og være godkendt af Erhvervsstyrelsen. Erhvervsstyrelsen tillader også egne, specialtilpassede bogføringssystemer, hvis det kan dokumenteres, at de lever op til Erhvervsstyrelsens krav.

For at sikre systemudbyderne tid til at udvikle nødvendige funktioner, vil kravene om brug af digitale bogføringssystemer blive indført over en årrække. 💧

3 gode råd til at komme i gang med de nye regler for digital bogføring

1. Søg råd hos din revisor, så du kommer rigtigt fra start – måske det allerede nu kan være en fordel at skifte bogføringssystem.

2. Tjek Erhvervsstyrelsens skabelon for bogføring – erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-om-bogføring. På den måde kan du holde dig skarp på bogføringsprocedurerne. Skabelonen opdateres løbende, og du kan vælge at få notifikationer, når det sker.

3. Tag testen, der gør dig klogere på, hvordan vandforsyningen er omfattet af de digitale regler, på:

www.erhvervsstyrelsen.dk/guide-er-din- virksomhed-omfattet-af-reglerne-om-digital-bogføring

Få tjek på kommunikationen

I en travl hverdag, hvor driften har førsteprioritet, kan det være svært at få tid til kommunikationen. Og for mindre værker er det de færreste, som har medarbejdere, der kan varetage de funktioner. Vi har samlet en række råd til at skabe bedre kommunikation til forbrugerne.

Af Kristine Buske

Selv om kommunikationsplaner og målgrupper kan lyde som fremmedord for nogle vandværker, er det alligevel discipliner, der er vigtige at tilføje til hverdagens to-do-liste. Det mener Mette Kingod, der er kommunikationskonsulent hos Danske Vandværker, og som rådgiver vandværkerne i kommunikation.

"Forbrugerne er selv medejere af vandværkerne, og det stiller endnu større krav til transparens omkring økonomi, aktiviteter og udvikling på værket. Derfor er det vigtigt hele tiden at kommunikere om, hvad der sker, men også at sprede budskabet om, hvad du som forbruger af et vandværk er en del af," fortæller hun.

Kampagner – spred det vigtige budskab

Kampagner er en god måde at fange forbrugernes opmærksomhed. Det kan være for at engagere dem i generalforsamlinger eller generelt at sprede budskaber om, hvor drikkevandet kommer fra. Her er det vigtigt at bruge flere kanaler – for eksempel plakater, flyers, annoncer i lokale aviser, din hjemmeside og sociale medier.

"Det er vigtigt at tiltrække forbrugerne til gene-

ralforsamlingerne. Mange vandværker står nu eller i nærmeste fremtid over for et generationsskifte, hvor der er behov for nye kræfter. Der er brug for at få diversitet i køn, alder og kompetencer ind i bestyrelserne for at sikre udvikling og nye idéer på værkerne, og det kræver en kommunikationsindsats," forklarer Mette Kingod.

Hjemmesider – stedet for storytelling

Hjemmesiden bruger mange vandværker primært til information om driftssikkerhed og guide til indberetning af vandforbrug. Men skal du fange forbrugernes opmærksomhed, er du nødt til at tænke i storytelling. Der er mange historier at tage af: skolebesøg, energibesparelse, skovrejsning, åbent hus-arrangementer, værkets værdier af PFAS eller fortællinger om grundvandets cyklus.

"Vi skal bryde med, at vi i Danmark tager det rene drikkevand for givet. For de fleste er deres eneste erfaring med drikkevand, når de tænder for hanen. Når man fortæller om, hvad der foregår på vandværket, kan det skabe synlighed og fjerne lidt af mystikken om vandproduktion. På den måde kan flere få øjnene op for, at det kan være interessant at være en del af vandværkets bestyrelse," fortæller Mette Kingod.

”Med en kommunikationsplan får I sat kommunikationen i system, så I sikrer, at I får delt de vigtige budskaber med forbrugerne og engageret dem.”

Mette Kingod, kommunikationskonsulent,
Danske Vandværker

Sociale medier – mød forbrugerne

Facebook er det primære sociale medie, der er relevant for vandværker at kommunikere fra. Her kan du bruge de samme fortællinger som på hjemmesiden, men i stedet skrive en kort teasertekst, som linker til den fulde version på hjemmesiden. Det er vigtigt at bruge fotos, infografikker eller videoer for at gøre opslagene spændende. Facebook giver også mulighed for at interagere direkte med forbrugerne. For eksempel ved at invitere til arrangementer og dele beredskabsmeddelelser.

”Det vil være en rigtig god idé at lave en SoMe-plan for at sikre, at der hele tiden er aktivitet på Facebook-siden,” anbefaler Mette Kingod.

Kommunikationsplan – læg en strategi

Mange vandværker har ikke økonomi til at ansætte en til at varetage kommunikationsopgaver. Spørg i stedet til generalforsamlingerne eller i bestyrelsens netværk, om der er nogle, der kunne have lyst til at varetage opgaven. Hvis I vil gøre det lettere for jer selv, kan I med fordel lave en kommunikationsplan. Det lyder måske omfattende, men kan i sidste ende spare mange ressourcer.

”Med en kommunikationsplan får I sat kommunikationen i system, så I sikrer, at I får delt de vigtige budskaber med forbrugerne og engageret dem. I kan lave et årshjul med faste arrangementer, sæsonpræget information for eksempel ved tørke eller frostsprængninger og lignende, som I kan genbruge år for år,” siger Mette Kingod.

Et andet godt råd er at blive gode venner med en journalist fra den lokale avis eller administratoren fra lokale Facebook-grupper.

Hvis du har brug for konkrete værktøjer, har Danske Vandværker kommunikationsskabeloner, animerede film, tekster og billeder, som I kan bruge til fri afbenyttelse og tilpasse til jeres værk. 💧

Find dem på: danskevv.dk/viden/administration-og-oekonomi/kommunikation

Vores speciale er aluminium og rustfrit stål

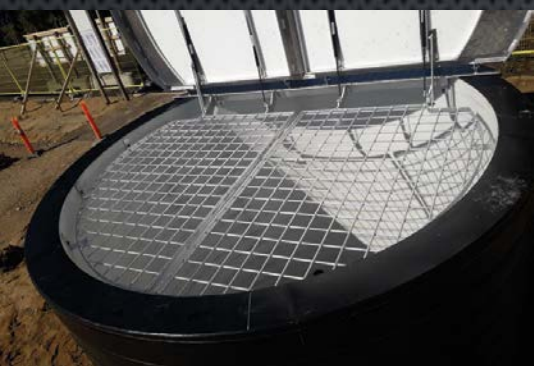
Rørsvejsning
Op til Ø 500mm

Vi fremstiller dæksler, teknikhuse,
røranlæg, m.m.

Kontraklappe

Fra tanke til færdigt
produkt. Vi hjælper med
design og udvikling

Dæksler fremstilles i standard
str. og specialmål efter
kundens ønske

Prowelding

GAZELLE 2018

GAZELLE 2022

Vi udfører:

- Røroptræk
- Laserskæring
- Kantbukning
- Certifikatsvejsning